

Vanhus- ja vammaisneuvoston kokous

Muistio 8.11.2021 klo 12-14

Läsnä: Erja Sihlman (pj.), Aila Pukkila, Leena Clewer, Hanne Matikainen, Martti Naumanen, Seppo Salonen, Saana Tourunen (siht.), Maiju Suominen, Marjo Sundström, Miika Toivonen (asian 2 ajan), Marianne Hovi ja Sanna Lehmusvirta (asian 4 ajan)

1. Kokouksen avaus
2. Uuden työntekijän esittäytyminen

Fysioterapeutti Miika Toivonen, Päijät-Sote

Fysioterapeutti Miika Toivonen työskentelee Päijät-Soten fysioterapeuttina Pukkilassa ja Myrskylässä. Työhön sisältyy avovastaanotto sekä kotikuntoutusasiakkaita. Fysioterapeutin asiakaskunta koostuu pääosin ikäihmisistä. Toimintakyvyn heikentyessä voidaan tarvita mm. kodinmuutostöitä sekä apuvälineitä liikkumisen ja itsenäisen asumisen tueksi. Apuvälineisiin liittyvät kotikäynnit ovat maksuttomia. Ikäihmisen on mahdollista saada myös ennaltaehkäisevää kuntoutusta kotiin. Kuntoutus toteutetaan tehostettuna jaksona, jolloin jumppari käy harjoittamassa asiakasta hänen kodissaan. Fysioterapian tavoitteena on tukea ikäihmisen kotona-asumista ja kuntoutuksessa pyritäänkin vastaamaan arkisiin haasteisiin, kuten siihen, että asiakas pääsee kävelemään postilaatikolle. Myös sairaalajaksolta kotiutettaessa fysioterapeutti menee asiakasta vastaan, mikäli tarvitaan arviota kotona selviämisestä. Fysioterapeutti toteaa pitkään jatkuneen koronatilanteen lisänsen ikäihmisten avuntarvetta heidän kodeissaan.

Keskustelussa nousi esille se, että sairaala- ja kotiolosuhteet poikkeavat toisistaan hyvin paljon, ja siksi fysioterapeutin arviota asiakkaan selviämisestä kotona sairaalasta kotiutettaessa pidettiin tärkeänä. Keskusteltiin myös siitä, että fysioterapeutin tavoittaminen suorasta puhelinnumerosta helpottaa asioimista.

Fysioterapeutin tavoittaa puhelinnumerosta 044 729 7552 ja hänen sähköpostiosoitteensa on miika.toivonen@phhyky.fi.

3. Senioripalveluiden kuulumisia

Senioritoiminnan ohjaaja Maiju Suominen on palannut työhön senioritoiminnan ohjaajana. Maiju kertoi jo alustavasti senioripalveluiden työntekijöiden työnjaosta, tarkempi esittely on seuraavassa neuvoston kokouksessa. Senioripalveluiden sisäistä työnjakoa suunnitellaan niin, ettei tule turhaa päällekkäistä työtä, mutta toisaalta voidaan palvella seniorikuntalaisia uusilla tavoilla. Maiju vastaa useista hallinnollisista tehtävistä, sekä mm. Onninkahvien ja käsityökerhon toiminnasta. Maijun tavoittaa puhelimitse p.040 627 9207 ja sähköpostitse maiju.suominen@pukkila.fi.

Jalkautuva seniorityöntekijä Marjo Sundström kertoi työstään senioripalveluissa. Marjo tekee mm. kotikäyntejä ikäihmisten koteihin pyydettyä. Yhteydenotot niin ikäihmisiltä itseltään kuin heidän omaisiltaan ovat lisääntyneet syksyn aikana selvästi. Korona-aika näkyi yhteydenottojen vähenemisenä ja senioripalveluissa ollaankin iloisia siitä, ihmiset ovat jälleen rohkeammin yhteydessä. Marjo kehottaa ikäihmisiä ja etenkin heidän omaisiaan olemaan rohkeasti yhteydessä häneen, mikäli toivovat kotikäyntiä. Marjon tavoittaa p.050-340 0106 ja sähköpostitse marjo.sundstrom@pukkila.fi. Marjo kertoi myös Onninkotien puolelle toteutettavasta aktivoivasta virkistystoiminnasta. Toimintaa toteutetaan senioripalveluista useita kertoja viikossa. Marjo kertoi myös hyvinvointikyselystä, joka toteutetaan kunnan senioreille jälleen ensi vuonna ja keräsi neuvostosta ideoita tulevaan kyselyyn. Senioripalvelut kehittävät toimintaa jatkuvasti asiakaspalautteen ja säännöllisesti toteutettavien hyvinvointikyselyiden pohjalta.

Asiointi- ja palvelutaksia sekä siivous- ja kotiapupalvelua koskevissa kysymyksissä voi olla yhteydessä senioritoiminnan ohjaaja Saana Touruseen p.040 770 7054 tai sähköpostitse saana.tourunen@pukkila.fi. Myös Onni-päivän toiminnasta ja osallistumisesta ryhmään voi olla yhteydessä Saanaan. Ryhmät toimivat tiistaisin ja torstaisin Onnissa. Tarjontaa on syksyn aikana lisätty niin, että asiakkaalla on mahdollisuus osallistua ryhmään kaksi kertaa viikossa. Ryhmissä on tilaa.

Todettiin, että senioripalveluiden uusi hyvinvointiryhmä 65-68 vuotiaille on alkanut aktiivisesti. Hyvinvointiryhmän tarkoitus on johdatella pohtimaan oman mielen ja kehon hyvinvointiin liittyviä teemoja. Ryhmä kokoontuu mm. Torpin Rientolassa. Ryhmä vastaa vuoden 2019 hyvinvointikyselystä nousseeseen toiveeseen saada nuorekkaampaa toimintaa senioreille sekä toiveeseen toteuttaa toimintaa myös muualla kuin Onnissa.

Kokouksessa keskusteltiin myös Onni-keskeisyydestä, joka nousee usein esille senioripalveluiden toiminnasta puhuttaessa. Todettiin, että kynnystä osallistua Onnin toimintaan olisi hyvä saada vieläkin matalammaksi, ja että toisaalta on hyvä viedä toimintaa myös Onnin ulkopuolelle. Toiminnan suunnittelussa on hyvä tarjota toimintaa monipuolisesti ja huomioida senioreiden suuri ikäjakauma sekä erilaiset tarpeet.

Kokouksessa nousi esille kunnan ja seurakunnan yhteistyön jatkuminen vapaaehtoistoiminnan osalta. Todettiin, että hyvää yhteistyötä kannattaa jatkaa.

Keskustelussa nousi esille myös toive mölkyn pelaamisen mahdollistamisesta talvikaudella. Tilana voisi olla esim. Onnin Saima-sali ja tätä varten tarvittaisiin jonkinlainen alusta. Pohdittiin, että eläkeliitto tai senioripalvelut voisivat toimia järjestäjänä.

4. Katsaus ikäihmisten perhehoidon tilanteeseen Päijät-Sote:n alueella

Asiakasohjaajat Marianne Hovi ja Sanna Lehmusvirta asiakasohjaus Siiristä kertoivat ikäihmisten perhehoidon tilanteesta Päijät-Sote:n alueella.

Perhehoito toteutuu Päijät-Soten alueella toimeksiantosopimussuhteisena. Toimeksiantosuhteisessa perhehoidossa kuntayhtymä ja perhehoitaja

tekevät toimeksiantosopimuksen. Perhehoitoa voidaan järjestää joko hoidettavan kotona tai hoitajan omassa kodissa.

Tänä vuonna Päijät- Soten alueella on valmistunut 10 uutta perhehoitajaa ja 6 henkilöä on tällä hetkellä valmennuksessa. Kaikki valmennettavat eivät päädy toimimaan perhehoitajan tehtävässä. Tällä hetkellä Päijät-Hämeen alueella on 10 tehtävässä toimivaa perhehoitajaa, joista kiertäviä hoitajia on 3 henkilöä. Osa kiertävistä perhehoitajista sijaistaa omaishoitajaa asiakkaan kotona. Kiertävät hoitajat voivat sijaistaa myös perhehoitajaa perhehoitajan kodissa. Perhekoteja on Hollolassa, Padasjoella, Artjärvellä, Orimattilassa ja Sysmässä.

Perhehoitajan ei tarvitse olla hoitoalan ammattilainen, kaikki perhehoitajat käyvät valmennuksen tehtävää varten. Asiakasohjaajat tekevät hyväksynnän perhehoitajan kotiin. Päijät-Sote:n alueella valmennus on maksuton, kansio perhehoitoliitosta maksaa valmennettavalle 50 e. Perhehoitajana työskenteleminen sopii henkilölle, joka haluaa tehdä työtä omassa kodissaan. Perhehoitaja järjestää perushoivan, eli hoivan ja huolenpidon. Tukitoimia, kuten kotihoidon käyntejä, järjestetään tarpeen mukaan. Perhehoitajalla on 3 vapaapäivää kuukaudessa, tällöin toinen perhehoitaja toimii hoitajan sijaisena. Haasteena on tällä hetkellä asiakkaiden löytyminen.

Asiakasohjaajat arvioivat asiakkaan soveltuvuuden perhehoitoon ja kyseiselle hoitajalle. Perhehoito sopii usein hyvin henkilölle, joka ei täytä tehostetun palveluasumisen kriteerejä. Perhehoito alkaa aina tutustumisella. Perhehoitaja menee ensin tutustumiskäynnille asiakkaan kotiin tai asiakas perhehoitajan kotiin. Oikean paikan etsintä on tärkeää, paikan tulee soveltua asiakkaalle. Asiakas valitsee hoitajan. Pitkäaikainen perhehoito alkaa kuukauden mittaisella kokeilujaksolla, jonka jälkeen päätetään, jatkaako asiakas kyseisessä paikassa. Asiakkaan tulee sopeutua yhteisölliseen elämään perheen kodissa. Päijät-Sote:n alueella asiakkaille pyritään löytämään perhehoitopaikka pääosin kuntayhtymän alueelta. Mikäli asiakkaan toimintakyky heikkenee ja tilanne muuttuu, tehdään asiakkaalle palvelutarpeenarvio. Asumista perhekodissa voidaan tukea kotihoidon ja mahdollisesti kotisairaalan palveluilla.

Asiakas ei voi suoranaisesti hakea perhehoitoa, vaan sen tarve määritellään palvelutarpeenarvion yhteydessä. Tällöin asiakasohjaaja toteaa tarpeen. Mitään tuloeroja perhehoitoon ei ole. Perhehoito on tällä hetkellä ensisijaisesti omaishoidettavien käytössä. Omaishoitoperheet kokevat usein kotiin saatavan avun hyvänä ratkaisuna. Perhehoito onkin saanut asiakkaiden omasilta hyvää palautetta. Perhehoitoon ei sovellu asiakas, joka tarvitsee öisin apua.

Perhehoidossa on tapahtunut valtava kehitys lyhyen ajan sisällä ja hoitajia on saatu muutaman viime vuoden aikana useita lisää. Perhehoitoa kehitetään jatkuvasti, mm. vertaistukiryhmä perhehoitajille on käynnistetty. Perhehoitoliiton kanssa tehdään jatkuvasti yhteistyötä. Tällöin saadaan tietoa perhehoidon ajankohtaisista asioista valtakunnallisesti ja toisaalta toimivia käytäntöjä voidaan jakaa. Lisätietoa perhehoidosta löytyy perhehoitoliiton kotisivuilta www.perhehoitoliitto.fi.

5. Tiedotusasiat

-Palvelupäällikkö Minna Hyrylän mukaan kunnan keskuskeittiö tuottaa ensi vuonna ateriat kirkonkylän koululle kahteen ruokailupisteeseen, päiväkodille ja Onnin päivätoiminnalle kaksi kertaa viikossa. Lisäksi keittiö tuottaa koulun ja esikoulun aamu- ja iltapäivähoidon aamu- ja välipalat sekä osittain päiväkodin välipalan. Keskuskeittiö toimittaa myös kaikki elintarvikkeet mm. päiväkotiin ja toteuttaa erilaisia tilaustarjoiluja. Kunnan keskuskeittiö ei voinut osallistua Päijät-Soten ruokapalvelujen kilpailutukseen, joka koski Onninkotien ateriapalveluja. Sopimus Onninkotien ateriapalvelujen osalta päättyy 31.12.2021.

-Keskustan valtuustoryhmä jätti kesäkuussa valtuustoaloitteen ikäihmisten ns. välimuotoisen asumisen kehittämiseksi kuntaan. Kunnanhallitus vastasi aloitteeseen ja totesi, että ikäihmisten ns. välimallisen asumismuodon tarve Pukkilassa on tunnistettu. Kunnanhallitus totesi vastauksessaan myös, että tuetun asumisen piiriin pääsemisen kriteereiden ollessa tiukat kotona asutaan pitkään tukitoimien mahdollistamana ja täten ns. välimallin asumismallin tarve on ilmeinen. Kunnanhallitus toteaaakin, että ensi vuonna käynnistetään hanke ja siihen liittyvät eri toimijoiden kanssa käytävät neuvottelut ikäihmisten välimuotoisen asumisyksikön rakentamiseksi Pukkilaan. Asia huomioidaan vuoden 2022 taloussuunnitelmassa ja vuosien 2023-2025 toimintasuunnitelmassa. Vanhus- ja vammaisneuvosto esittää, että ikäihmisille suunniteltavien asuntojen tulee olla kohtuuhintaisia.

-Vanhus- ja vammaisneuvosto (neljä jäsentä) osallistui yhdessä etänä Vanhusneuvostopäivään 4.11.2021. Päivän teemana oli "Tie takaisin parempaan arkeen – vanhusneuvostot vaikuttavina toimijoina ikäihmisten, järjestöjen ja viranomaisten välillä". Päivän aikana useissa puheenvuoroissa ja omassa ryhmätyöskentelyssämme nousi esille se, että vanhusneuvostoilla tulisi olla kunnissa vakiintunut tapa vaikuttaa päätöksentekoon. Koettiin merkityksellisenä, että neuvostoilla olisi joku selkeä ja vakiintunut tapa vaikuttaa ja se, että neuvostot otettaisiin vakavasti kunnan päätöksenteossa. Omassa ryhmäkeskustelussamme totesimme, että neuvostolla tulisi olla oikeus osallistua lautakuntiin ikäihmisiä koskevia asioita käsiteltäessä ja talousarviokeskusteluissa. Sihteerini vei esityksen vanhus- ja vammaisneuvoston mahdollisuudesta osallistua hyvinvointilautakunnan kokouksiin ikäihmisiä koskevissa asioissa kunnan hyvinvointipäällikkö Sanna Saarenkoskelle.

-Vanhusneuvostopäivän keskeisiä teemoja olivat myös ikäihmisten yksinäisyyden vähentäminen ja osallisuuden vahvistaminen. Todettiin, että ihminen tarvitsee kaiken ikäisenä peiliä omille ajatuksilleen, tunteilleen ja kokemuksilleen. Peilinä voi toimia niin toinen ihminen kuin vaikkapa ryhmä, taide tai kulttuuri. Myös digiosallisuus nousi tärkeänä teemana esille. Riittävät digitaidot mahdollistavat osallistumisen aktiivisena toimijana. Digilukutaidon merkitystä myös korostettiin. Pelkän tekniikan oppiminen ei riitä, vaan oleellista on oppia ymmärtämään sisältöjä. Todettiin myös, että kasvokkain tapahtuva digineuvonta on ikäihmisten kohdalla merkityksellisintä. Tuli esille sekin, että kunnan työntekijänä olisi hyvä olla digineuvoja, joka antaisi digitukea ja -neuvontaa kaikille kuntalaisille. Päivän aikana puhuttiin myös digitaalisesta hyvinvoinnista ja siitä, että olisi hyvä, jos kunnissa seurattaisiin kuntalaisten digiosallisuuden kokemusta. Todettiin, että järjestöjen, esim. VALLI ry, asiantuntijuutta kannattaa hyödyntää digiasioissa.

Omassa ryhmäkeskustelussamme tuli esille, että digitukea tulisi olla Pukkilassa saatavilla matalan kynnyksen yksilöohjauksena. Tämä voisi toteutua esim. Onninkahveilla tai muun tilaisuuden yhteydessä. Keskustelua herätti myös digilukutaidon merkitys ja se, kuinka merkityksellistä on rohkeus toimia digiympäristössä. Tuotiin esille huoli heistä, jotka eivät pääse osalliseksi digitaitoihin ja jotka eivät sitä ehkä haluakaan. Vanhusneuvostopäivän aikana tuli vahvasti esille vanhusneuvostojen tärkeä rooli kunnissa ikäihmisten asioiden esille tuojana.

-Valtionvarainministeriön avoimen hallinnon hanke ja vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE järjestävät yhteistyössä kansallisen Vammaisneuvostopäivän 22.-23.11.2021.

6. Muut asiat

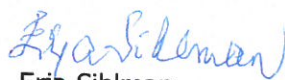
-Keskusteltiin siitä, voisivatko yhdistykset ja seurakunta mahdollisesti käyttää Onninkahvion tiloja. Todettiin, että olisi hyvä, jos kahvion tila saataisiin järjestöjen käyttöön. Kahviolla on merkitys kuntalaisille yhteisenä olohuoneena, yhteisöllisenä tilana. Asiaa selvitellään.

-Yhteisvastuukeräyksen Pukkilaan jäävällä osuudella suunnitellaan toteutettavaksi digineuvontaa ikäihmisille. Diakoni keräsi ideoita digineuvonnan toteuttamiseen Eläkeliiton kokouksessa.

-Ensi vuoden Onnipäivän konsertin suunnittelu etenee. Konsertti järjestetään, mikäli koronatilanne sallii, Kirkonkylän koululla 28.2.2022.

7. Seuraava kokous maanantaina 7.2.2022 klo 12-14 Maria-kabinetissa

Pukkilassa 23.11.2021

Erja Sihlman
puheenjohtaja

Saana Tourunen
sihteeri

Jakelu:

Neuvoston jäsenet, kunnan johtoryhmä, kunnanhallitus/Mirva Assinen, PHHYKY/ikäntyneiden palvelut, Corinne Soini, Terttu Leivo, Piritta Mattila